

Improvisatieles

Lesdoel: De leerling kan de juiste tonen spelen, zowel hard als zacht, snel en langzaam.

Leerdoel: Concentratie, verschil tussen hard en zacht, consonantie en dissonantie.

Duur van de activiteit: 20 minuten

Benodigdheden: Voor de docent; Gitaar of ander handzaam akkoordinstrument. Voor de leerling; Xylofoon.

Beginsituatie: Deze activiteit werkt het beste voor kinderen met een IQ tussen de 25 en 40. Maximaal 3 kinderen.

Vorbereiding: Ontdoe de Xylofoon van alle staven, behalve die uit de toonladder van C-Pentatonisch Majeur; C-D-E-G-A. Vervolgens vul je de lege plekken op met staven die een dissonante klank laten horen in de toonsoort C.

B wordt Bb

F wordt F#

In plaats van deze veranderingen kan je ook willekeurig de volgende noten gebruiken als dissonanten: Db, Eb, Ab. Deze zijn een stuk dissonanter dan de Bb en de F#, alleen het wordt zo wel een stuk lastiger om de juiste noten te vinden op de xylofoon. Om dat op te lossen kan je klein gekleurde papiertjes plakken op de noten van C Pentatonisch Majeur. Zo maak je het geheel een stuk overzichtelijker voor de leerling.

Intro: De leerling zit op een stoel voor de leraar. De xylofoon staat naast de leraar en de gitaar zit nog in de tas. Vraag aan de leerling wat er in de tas kan zitten. 'Een piano? Een trompet?'. Haal, eventueel samen met de leerling, de gitaar uit de tas. Laat de leerling de gitaar voelen en horen. Vervolgens die je hetzelfde met de xylofoon. Omdat dit instrument waarschijnlijk wat onbekender is voor de leerling moet je in eerste instantie voorzichtig zijn met harde en plotselinge geluiden. Laat de leerling zachtjes horen wat voor geluid de xylofoon geeft, en hoe deze voelt.

Kern: Zet de xylofoon op een tafel voor de leerling, zodat deze er met stokjes goed bij kan. Speel het C akkoord op je instrument en laat deze klinken, terwijl je samen met de leerling langzaam de noten van de xylofoon afgaat. Blijf even hangen bij een dissonante noot, en speel deze met de leerling wat duidelijker en harder. Vraag of de leerling deze noot mooi of niet mooi vindt.

Als je de hele xylofoon bent overgegaan met de leerling dan is het tijd voor wat improvisatie. Leg in duidelijke taal uit dat het de bedoeling is dat de leerling alleen de staven waar een stickertje op zit raakt, omdat de klanken anders niet mooi zijn. Tel af en begin samen te spelen. De akkoorden die de docent onder andere kan gebruiken zijn de volgende; Cmaj7 – Dm7 – Em7 – Fmaj7 – G7 – Am7/9 – Bm7b5. In plaats van septiemakkoorden kan de docent ook gebruik maken van gewone drieklanken. Speel als docent heel duidelijk in op de wisseling in hard en zacht bij de leerling. Op deze manier merkt de leerling dat jij ook echt naar hem luistert en kan je proberen of de leerling ook reageert op wanneer jij harder of zachter speelt. Wees behoorlijk ongenueanceerd als je dat doet. Harder moet ook duidelijk hard zijn, en zachter duidelijk zacht.

Slot: Tot slot kan je een bestaand liedje invoegen in dit spel. Zing mee tijdens de improvisatie, en let wederom op of de leerling hard of zacht speelt. Door mee te zingen wordt het verschil tussen consonantie en dissonantie nog duidelijker voor het kind.